

Rörelsesatsning i skolan 2018–2020

Verksamhet och utvärdering

Innehåll

1. Inledning	3
2. Rörelsesatsning i skolan	3
2.1 Bakgrund	3
2.2 Utgångspunkter	3
2.3 Syfte	5
2.4 Arbetssätt	5
2.5 Verksamhet 2018–2020	7
3. Utvärderingsenkät	9
3.1 Sammanfattning	9
4. Diskussion	13
Referenser	16
Bilaga 1. Mer om utvärderingsenkäten	17
1. Om enkäten	17
2. Resultat	18

1. Inledning

Inom forskning råder samsyn om vikten av att barn och ungdomar ges goda möjligheter till fysisk aktivitet. Det är bra för välbefinnandet, folkhälsan och skolresultaten. Trots detta vet vi att barn och unga rör på sig alldeles för lite och är stillasittande en alldeles för stor del av dagen. Dessutom är det stor skillnad på vilka barn som är fysiskt aktiva utifrån bland annat kön, ålder och socioekonomisk bakgrund. För att få fler barn och unga fysiskt aktiva har Riksidrottsförbundet (RF) sedan 2018 på uppdrag av regeringen arbetat med en rörelsesatsning tillsammans med skolor runt om i Sverige.

Denna rapport riktar sig primärt till den utomstående som vill veta mer om arbetet och vilka lärdomar som hittills kunnat dras. Rapporten består av fyra delar. Till att börja med beskrivs bakgrunden till satsningen, hur RF valt att ta sig an den och vilken verksamhet som genomfördes under de första tre åren, 2018–2020. Sedan presenteras en sammanfattning av resultatet av en utvärderingsenkät som besvarats av skolor som medverkat i satsningen. Därefter följer en diskussion om satsningen utifrån det som tagits upp i denna rapport. I en bilaga redovisas sedan nyss nämnda utvärderingsenkät i detalj för den som vill fördjupa sig. Rapporten är skriven av RF:s projektledning för satsningen.

2. Rörelsesatsning i skolan

2.1 Bakgrund

I maj 2017 lanserade regeringen satsningen ”Samling för daglig rörelse”.¹ RF gör som en del av satsningen en kraftsamling för mer idrott, rörelse och utveckling av rörelseförståelse inom ramen för skoldagen. Satsningen görs under och i anslutning till skoldagen och genomförs på regional och lokal nivå av de 19 RF-SISU distrikten (RF och SISU Idrottsutbildarnas gemensamma regionala struktur) i samverkan med kommuner och andra huvudmän. RF har valt att kalla satsningen *Rörelsesatsning i skolan*.

2.2 Utgångspunkter

En av utgångspunkterna i satsningen är erfarenheter och slutsatser från tidigare idrottssatsningar med inslag av samverkan med skolan, såsom Handslaget och Idrottslyftet. Enligt idrottsstödsutredningen 2008 är en av de huvudsakliga invändningar som riktats mot skolsamverkansprojekt inom Handslaget att projekten

¹ Se vidare: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/05/samling-for-daglig-rorelse/>.

sällan var inriktade på de minst fysiskt aktiva eleverna.² Följaktligen var det inte i första hand denna målgrupp som nåddes av insatserna.³ Ramböll gör i sin utvärdering av Idrottslyftets skolsamverkanssatsning 2012 motsvarande bedömning; att programmet på aggregerad nivå inte bidrog till att nå eller behålla fler barn och ungdomar i absoluta termer utöver dem som idrotten traditionellt når och behåller.⁴ En bidragande orsak till detta kan vara en frånvaro av medvetet samarbete mellan idrottsföreningar och skolor vad gäller strategier för att locka de minst fysiskt aktiva, vilket i sin tur kan förklaras av bristande utbildning och kunskap hos ledare.⁵ Enligt Ramböll erbjöd dock skolsamverkanprojekten i Idrottslyftet när de fungerade som bäst en annorlunda form för idrottande som låg mellan idrottsämnet och föreningsidrotten, där tävlingsmomentet var mindre framträdande och aktiviteterna beskrevs som särskilt lättsamma och inkluderande. Det som präglat verksamheten i sådana projekt, menar Ramböll vidare, har dock sällan överförts till föreningarnas ordinarie verksamhet. Ramböll bedömer att det överlag saknades ett verksamhetsutvecklande perspektiv i projekten, vilket bidrog till att de värden som skapades var av temporär karaktär och begränsades till projektens deltagare.⁶

Med Rörelsesatsning i skolan är RF:s ambition att åstadkomma några av de saker som bedömts att dessa tidigare satsningar misslyckades med. Satsningen tar avstamp i idrottsrörelsens utvecklingsresor med sikte på 2025. Genom att skapa en *inkluderande idrott för alla* ska målgrupper som idag står långt ifrån föreningsidrotten hitta dit. Med en *ny syn på träning och tävling* ska nya utövare lockas till idrotten och fler ska välja att fortsätta längre upp i åldrarna. Översatt till satsningens kontext betyder detta bland annat ett fokus på de elever som idag rör sig för lite och att ambitionen är att utveckla barns *rörelseförståelse* (se nedan) snarare än idrottspecifika förmågor. Genom att bidra till att fler barn hittar rörelseglädje är tanken också att skapa förutsättningar för idrottsföreningar att attrahera nya medlemmar. En annan utgångspunkt för satsningen är ambitionen att skapa hållbar och långsiktig förändring. Därför står verksamhetsutveckling i centrum för insatserna gentemot samverkande skolor respektive samverkande föreningar.

Rörelseförståelse

”Rörelseförståelse” är ett centralt begrepp inom satsningen och RF anser att rörelseförståelse är lika viktigt som läs- och skrivförståelse. Man kan säga att rörelseförståelse är kunskapen om vad som behövs för att man ska vilja, våga, kunna och prioritera rörelse. Begreppet rörelseförståelse kommer ursprungligen från

² SOU 2008:59.

³ Ericsson, I. (2007). *Hur ser utbildningsbehovet ut bland idrottsledare i skolan?*; Fagrell, B m.fl. (2007).

Idrottsrörelsens samverkan med skolan inom ramen för Handslaget; Peterson, T. (2007). *När fälten korsas*.

⁴ Ramböll (2012). *Idrottslyftets externa utvärdering*.

⁵ Engström, L-M. (2008). *Forskning om Handslagets genomförande och resultat*; Ericsson, I. (2007).

⁶ Ramböll (2012).

engelskans physical literacy och innebär en helhetssyn på rörelse, där helheten består av fyra delar; den fysiska, sociala, psykiska och idrottsliga.

I en skolkontext kan det handla om att skapa en miljö som uppmuntrar till rörelse och fokuserar på glädjen i att röra sig, där individen känner sig trygg och vågar testa något nytt. Detta kan uppnås genom att lekar och övningar anpassas med avsikt att attrahera även de minst fysiskt aktiva eleverna och att tävling, prestation och bedömning av insatser tonas ner till förmån för lekfullhet, rörelseglädje och gemenskap.

2.3 Syfte

Syftet med Rörelsesatsning i skolan att ge möjlighet för barn att under och i anslutning till den samlade skoldagen få goda förutsättningar för idrott och rörelse. Vidare ska stödet utveckla förutsättningarna för samverkan mellan skolan och det lokala föreningslivet. Stödet syftar även till att fler barn skall bli föreningsaktiva. På så vis förväntas såväl föreningsidrotten som folkhälsan och skolresultaten stärkas.

2.4 Arbetssätt

Organisation

För att förstå hur arbetet genomförts behöver man känna till RF. RF är idrottsrörelsens samlande organisation med uppgift att stödja, företräda, leda och samordna idrottsrörelsen i gemensamma frågor. RF har 19 distrikt (RF-SISU distrikt) med motsvarande uppdrag som RF på regional och lokal nivå.

I arbetet med Rörelsesatsning i skolan har alla RF-SISU distrikt (fortsättningsvis distrikt) utfört arbetet på uppdrag av RF centralt. Alla distrikt har haft (minst) en ansvarig för arbetet, kallad samordnare, som arbetar strategiskt och operativt gentemot skolor och föreningar under ledning av RF:s projektledare för satsningen.

Urval

Satsningens målgrupp har varit avgränsad till elever i årskurs F–6, där ambitionen är att nå alla barn men med särskilt fokus på de minst fysiskt aktiva. Anledningen till fokuset på de yngsta barnen är att om vi skapar intresse och bra rutiner för rörelse när barnen är små är chansen större att dessa beteenden består hela livet. Att vända sig till de minst aktiva innebär för idrottsrörelsen en ny målgrupp i vissa fall och en riktning

mot idrottsrörelsens gemensamma strategi med sikte på år 2025.⁷ Dessutom kan det antas att de största folkhälsovinster kan uppnås om vi lyckas nå dessa barn.⁸

Eftersom resurserna är begränsade måste ett urval av skolor göras. Här är inriktningen att satsningen i första hand riktas till kommuner och skolor i områden där behovet kan antas vara störst. Urvalet av skolor som erbjuds att medverka i satsningen görs därför bland annat utifrån statistik om socioekonomisk profil och föreningsidrottens utbredning. I mån av resurser har vi även kunnat stödja andra skolor som sökt samarbete.

Det gemensamma arbetssättet

I arbetet utgår vi från ett gemensamt arbetssätt gentemot skolorna, men eftersom förutsättningarna ser olika ut både i distriktet och skolorna ser insatserna i slutändan delvis olika ut. Vi beskriver här den gemensamma grunden.

Kommuner eller skolor i distriktets urval får ett erbjudande om att delta i Rörelsesatsning i skolan. I vissa fall har skolor och kommuner tagit kontakt med samordnaren och på det sättet startat ett samarbete. Om man väljer att samarbeta skriver skolan och distriktet en överenskommelse som beskriver mål, syfte, ansvar och hur lång tid samarbetet ska vara.

Två typer av samverkan

Samverkan med skolor sker på två sätt; utifrån överenskommelser eller i form av nätverk. Huvudinriktningen i satsningen är att distriktet gör överenskommelser med skolor där syfte och mål med arbetet regleras. Dessa skolor erbjuds ett aktivt stöd och direkta insatser under en avgränsad tid.

Skolor med överenskommelse tillsätter ett team med en blandad personalgrupp som tillsammans tar fram en handlingsplan med kort- och långsiktiga mål. Till stöd för att skapa en handlingsplan har en mall tagits fram utifrån Skolverkets material för systematiskt kvalitetsarbete och där utgångspunkten är skolans uppdrag kring rörelse och fysisk aktivitet enligt läroplanen. Arbetet börjar alltid med att se över nuläget där följande områden ingår; skolans organisation, delaktighet, den fysiska utomhus- och inomhusmiljön, undervisningen, rasten, fritidshemmet, elevernas skoltransporter, samverkan med lokala idrottsföreningar och övrig samverkan. Arbetet handlar alltså om att stödja skolan men skolan måste äga arbetet själva. Att involvera många olika personalgrupper har varit i fokus. För att skapa elevdelaktighet har vi tagit fram en elevenkät som skolan rekommenderas att genomföra.

⁷ Se vidare: <https://www.rf.se/RFarbetarmed/Strategi2025/>.

⁸ Centrum för idrottsforskning (2017). *Statens stöd till idrotten – uppföljning 2016*.

Insatser planeras därefter utifrån skolans individuella behov och utifrån nulägesanalysen. Dessa kan vara:

- Processtöd för arbetsgrupp
- Utbildning i rörelseförståelse för personal
- Utbildning för elever
- Information till vårdnadshavare
- Inspirationsmaterial
- Stöd i att utveckla samverkan med lokala idrottsföreningar
- Erbjudande om att delta i nätverksträffar

Målet med insatserna på en skola är att åstadkomma en bestående förändring i skolans vardagliga arbetssätt och metoder som främjar elevers intresse att röra sig och idrotta – och då i synnerhet avseende de elever som rör sig för lite. Därför är ambitionen att alla samverkande skolor för in mål avseende rörelse i det ordinarie systematiska kvalitetsarbetet.

Utöver de skolor som distrikten arbetar med utifrån överenskommelser ("överenskommelseskolor") så medverkar även en del skolor i satsningen på så vis att de ingår i distriktens nätverk. I nätverken kan förutom kommun- och skolföreträdare även idrottsföreningsrepresentanter och andra intressenter finnas med. Distrikten anordnar fysiska eller digitala nätverksträffar för erfarenhetsutbyte och/eller sprider information och material via digitala kanaler.

En stor del av distriktens arbete har varit och är utbildningsinsatser, framför allt för skolpersonal men även för andra målgrupper som berörs av satsningen såsom idrottsföreningar. De genomförda utbildningarna varierar sett till omfattning och innehåll, men det genomgående temat har varit information, inspiration och kunskap kopplad till satsningen i allmänhet, och till rörelseförståelse i synnerhet.

2.5 Verksamhet 2018–2020

Under 2018 var arbetet i en uppstartsfas och samverkan med skolor hann bara komma igång på några håll. Därefter tog arbetet fart ordentligt och fler och fler skolor har involverats för varje år. Från och med 2019 finns också omfattande statistik om den verksamhet som genomförts. Här presenteras ett axplock av denna.

Under 2019 medverkade 625 skolor i satsningen, varav majoriteten som så kallade överenskommelseskolor (se ovan). 2020 medverkade totalt 800 skolor (tabell 1). Totalt under 2019-2020 medverkade 900 olika skolor (många var med både 2019 och 2020), varav 646 som överenskommelseskolor, i 190 olika kommuner.

Tabell 1. Medverkande skolor 2019–2020

	2019	2020
Antal överenskommelseskolor	399	553
Antal nätverksskolor	226	247
Totalt antal medverkande skolor	625	800

Ambitionen att i första hand nå ut till kommuner och skolor i områden där behoven kan antas vara störst har utvärderats med hjälp av kommun- och skolstatistik. Utvärderingen visar att de 144 kommuner som de 646 överenskommelseskolorna tillhör i genomsnitt⁹ har lägre medelinkomst,¹⁰ fler barn som lever i ekonomisk utsatthet¹¹ och högre ohälsotal¹² jämfört med rikssnittet. Det bedrivs även något mindre barn- och ungdomsidrott i dessa kommuner jämfört med rikssnittet.¹³ Skolverkets elevstatistik visar att det i de 646 överenskommelseskolorna¹⁴ går färre barn med högutbildade föräldrar¹⁵ och fler barn med utländsk bakgrund.¹⁶ Eftersom forskning visat att låg socioekonomisk status såväl som att ha utländsk bakgrund är förknippat med både sämre hälsa och lägre deltagande i föreningsidrotten, så är RF:s slutsats att urvalet av skolor som erbjudits medverkande i satsningen åtminstone generellt sett träffat rätt.

Distrikten har redovisat inom vilka områden som insatser gjorts på överenskommelseskolorna inom ramen för satsningen. De vanligast insatsområdena 2019–2020 var utbildning för personal (94 % av skolorna), rörelsepåuser i undervisningen (94 %), processarbete med stöd av distriktet (91 %), olika slags rörelseaktiviteter för eleverna (85 %), nätverkande med andra skolor via distriktets nätverk (80 %), andra rörelsefrämjande inslag i pedagogiken (59 %) och insatser för den fysiska inne- och/eller utemiljön på skolan (57 %). Exempel på mindre vanliga insatsområden är samverkan med idrottsförening (33 %), utbildning för elever (23 %), information/utbildning för vårdnadshavare (15 %) och elevernas skoltransporter (14 %).

Distrikten anordnade under 2019–2020 utbildningstillfällen inom ramen för satsningen med totalt cirka 37 000 deltagare. Den stora majoriteten av deltagarna var skolpersonal eller politiker/tjänstepersoner från kommuner och andra skolhuvudmän. Därutöver utbildades bland annat elever, vårdnadshavare och representanter för

⁹ Viktat på antal skolor i kommunerna. Ej viktat på antal invånare i olika kommuner.

¹⁰ 8 % lägre. Avser sammanräknad förvärvsinkomst för personer 16+ år, 2019. Källa: SCB.

¹¹ 13 % fler. Avser andel barn som lever i hushåll med låg inkomst, 2018. Källa: Barnombudsmannen.

¹² 13 % högre. Avser Försäkringskassans "ohälsotal", 2019. Källa: Försäkringskassan.

¹³ Deltagartillfällen per capita var 7 % lägre 2019. Källa: RF:s LOK-stödsstatistik.

¹⁴ Genomsnitt viktat på antal elever åk 1–9. Uppgifter saknas för ett antal av skolorna.

¹⁵ 9 % färre. Avser barn med föräldrar med eftergymnasial utbildning, läsåret 2018/19. Källa: Skolverket.

¹⁶ 25 % fler. Avser elever som är födda utomlands eller födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands, läsåret 2018/19. Källa: Skolverket.

idrottsföreningar och idrottsförbund. En del av denna utbildning gjordes i samband med nätverksträffar. Totalt deltog cirka 6 500 deltagare i distriktens nätverksträffar.

Att utveckla samverkan mellan skolor och idrottsföreningar är en viktig del av syftet med satsningen för idrottsrörelsens del. Sedan satsningen startade 2018 har det också blivit ett ökat fokus på detta, vilket också avspeglas i statistiken. 2019 var det 18 procent av överenskommelseskolorna som hade samverkat med en lokal idrottsförening eller skolidrottsförening på skolan. Motsvarande siffra för 2020 var 36 procent och den förväntas öka ytterligare 2021.

En anledning till denna utveckling är att RF sedan 2020 valt att samordna Rörelsesatsning i skolan med Idrottens dag. Idrottens dag är en del av European School Sports Day, som genomförs tillsammans med skolor över hela Europa. Skolor som anmäler sig får stöd i form av material, vägledning och tips och vi uppmuntrar till samverkan mellan skolan och det lokala idrottsföreningslivet. I vissa skolor har man också fått stöd i arrangemanget och flera föreningar har varit delaktiga. Barnen ska få chans att röra sig minst 120 minuter under Idrottens dag. Idrottens dag är alltså en möjlighet att tillsammans med skolor över hela Europa visa att man som skola uppmuntrar till lek, rörelse och idrott. Trots att 2020 års genomförande innebar stora svårigheter med anledning av Coronapandemin lyckades distrikten skapa aktiviteter på en majoritet av överenskommelseskolorna, och i många fall kunde även föreningar delta. Totalt medverkade 236 skolor i 88 kommuner. Därtill deltog 207 idrottsföreningar tillhörandes 47 olika idrotter (specialidrottsförbund). Utvärderingen av 2020 års genomförande, där såväl elever och skolor som idrottsföreningar besvarade enkäter, visade till exempel att sju av tio elever provade en för dem ny idrott under Idrottens dag, och att 75 procent av dessa vill prova den idrotten igen. En klar majoritet av skolorna (77 %) uppgav att de önskade ett ökat samarbete med föreningar och vice versa; 70 procent av föreningarna önskade ökat samarbete med skolan.

3. Utvärderingsenkät

En utförlig beskrivning av utvärderingsenkäten och hur skolorna svarade på de enskilda frågorna ges i Bilaga 1. Här ges en sammanfattning av vad som framkom i enkätsvaren.

3.1 Sammanfattning

Bakgrund

Som en del av utvärderingen av Rörelsesatsning i skolan har RF tagit fram en utvärderingsenkät som besvaras av skolor som medverkat i satsningen. Syftet med enkäten är att skapa en övergripande bild av hur arbetet har fortlöpt på skolan; vilka

insatser som genomförts, hur samverkan med RF-SISU distriktet fungerat och vilka eventuella effekter insatserna gett. Totalt har enkäten skickats till 373 skolor varav 262 svarat, vilket ger en svarsfrekvens på 70 procent.

Satsningen en del av en större helhet

Sammanfattningsvis visar skolornas svar att det finns en relativt stor medvetenhet om vikten av rörelse för hälsa, välmående och inläring, men att många skolor behöver stöd för att komma igång med och prioritera arbetet med rörelse. De skolor som redan arbetade med rörelse under skoldagen ser att satsningen varit ett bra komplement till det man redan arbetar med. En stor majoritet av skolorna svarade att satsningen i viss eller stor utsträckning bidragit till att utveckla skolans systematiska kvalitetsarbete vad gäller elevernas rörelse under skoldagen. Satsningen har också i stor utsträckning integrerats med annat utvecklingsarbete. Många skolor har angett att de integrerat satsningen med utvecklingsarbete inom *flera* områden, där det vanligaste är ”trygghet och studiero” följt av ”värdegrundsarbete” och ”elevhälsa”.

Många har gjorts delaktiga

En fråga handlar om vilka som ingått i den arbetsgrupp som ansvarat för planering och genomförande av satsningen på skolan. Svaren visar att det oftast varit en blandad personalgrupp, där det framförallt är fritidspersonal, idrottslärare, andra lärare och även rektorer och biträdande rektorer som deltagit. Även annan personal och personal från elevhälsan är delaktiga men i mindre utsträckning. På frågan om även eleverna gjorts delaktighet i planeringen svarar de flesta att det gjorts i viss utsträckning. Det vanligaste är då att eleverna fått komma med idéer, förslag och önskemål, vilket skett genom bland annat rörelseråd, elevråd, skolidrottsförening och planering med hjälp av ansvariga lärare. Man har därefter tillsammans försökt att genomföra det eleverna vill i största möjliga utsträckning. I vissa skolor har elever även fått hålla i aktiviteter/styrt leken. I några svar nämns även utvärderings- och uppföljningsenkäter.

Olika typer av insatser

Skolornas insatserna har i de flesta fall varit riktade till alla elever i de aktuella klasserna eller årskurserna. Endast 14 procent svarade att de riktat satsningen till särskilda målgrupper, varav drygt en fjärdedel uppgav att de särskilt har prioriterat de äldre eleverna och en femtedel att de prioriterat elever med funktionsnedsättning respektive flickor. Elever som är mycket stillasittande samt elever med övervikt nämns också i svaren.

När det gäller vilka insatser som genomförts visar det sig att nästan alla skolor arbetat med olika rörelseaktiviteter för eleverna under skoldagen, framför allt organiserade rastaktiviteter samt aktiviteter efter skoltid (vanligtvis på fritids). Många har även

arbetat med rörelsepauser i undervisningen och andra rörelsefrämjande inslag i pedagogiken (såsom utomhusundervisning) samt med att på olika sätt utveckla den fysiska inne- och/eller utemiljön på skolan i syfte att stimulera till mer rörelse. På de allra flesta skolor har personal utbildats som en del av satsningen, och i vissa fall även elever. Några skolor har även uppgett insatser för vårdnadshavare och insatser gällande skoltransporter.

Samverkan med lokal idrottsförening har förekommit i 24 procent av skolorna och ytterligare 11 procent har uppgett att de gjort insatser för att utveckla eller starta en skolidrottsförening på skolan. Skolorna fick följdfrågor om samarbeten med föreningar och vilka faktorer som de ser som avgörande för att ett sådant samarbete ska bli framgångsrikt. En av de viktigaste faktorerna är att det finns ett stort engagemang och intresse hos föreningarna att komma ut på skoltid/fritidstid för att ”visa upp” sin förening. Utmaningen enligt flera är bristen på föreningsrepresentanter – många ledare/tränare arbetar ideellt och har civila arbeten under dagtid. Några nämner också att det är svårt att få in frivilliga föreningar utan att kunna erbjuda någon kompensation, medan någon skriver att samarbetet måste ske åt båda håll – båda sidor vinner på det. Det är även viktigt att kunna presentera olika former av föreningsliv (olika typer av idrotter) för att nå så många elever som möjligt, enligt skolorna.

Många upplever positiva effekter

På frågan om i vilken utsträckning de upplever att insatserna lett till olika effekter svarar en majoritet av skolorna att de upplever att insatserna lett till alla de nio föreslagna effekterna i någon utsträckning. Till exempel svarade 84 procent att de i viss eller stor utsträckning upplever färre konflikter mellan eleverna och 89 procent att de upplever en ökad trivsel bland eleverna. Så gott som alla skolor som svarat uppgav att fler barn är i rörelse på rasterna till följd av satsningen. Även lugnare klassrumsmiljö samt ökad trivsel och samsyn i frågor om elevernas rörelse bland skolans personal kan noteras. Ungefär en tredjedel av skolorna uppger dessutom att de sett en minskning av antalet incidentrapporter och av dessa bedömde 91 procent att detta var kopplat till satsningen (i ”viss” eller ”stor” utsträckning).

Andra effekter som nämns i enkätsvaren är bland annat att lärarna genom utbildning fått ökad kunskap och större medvetenheten om vikten av rörelse, samt och de blivit mer positiva till att vara aktiva med eleverna utomhus. Många skolor upplever också generellt en bra respons från eleverna och att gemenskapen och sammanhållningen eleverna emellan har vuxit, även mellan äldre och yngre elever. Eleverna har blivit gladare och fler *vill* numera ut på rasten och röra på sig.

På frågan om de upplever att effekterna varierar för olika grupper av elever svarar de flesta skolor att de inte ser någon skillnad utan att effekterna gäller alla elever. Bland de

som nämner någon grupp är det vanligaste svaret elever med funktionsnedsättning eller särskilda behov. Flera nämner också att de elever som normalt sätt inte rör på sig har blivit mer aktiva. Pojkar beskrivs av vissa som lugnare än tidigare; att de har kommit mer till ro och taggat ner sin iver att alltid behöva vinna.

Här följer några belysande utdrag från skolornas svar om upplevda effekter:

- *"Det var bra att få ett tänk vad det gäller att inte bara ha aktiviteter som är tävling eller att ha aktiviteter som några har ett försprång, utan att vi tränar grunder och har roligt tillsammans."*
- *"Utbildningen har gjort att aktiviteterna anpassas på ett annat sätt för att fler ska vara mer aktiva och att de fokuserar på att eleverna ska bygga upp en trygghet till rörelse och fysisk aktivitet."*
- *"Rasterna har hamnat i fokus och det finns en insikt om att även den ingår i skoldagen som en aktiv lektion, där vi har möjlighet att arbeta med ett syfte och mål."*
- *"Fler barn som inte kanske skulle valt att leka med varandra hamnar på en rastlek och har kul ihop. Vi tycker alla att det är positivt när äldre barn leker med yngre tex."*
- *"Fler elever har rätt till olika ytor på skolgården. Elever som upplevt sig ensamma under rasten får en gemenskap under rasten."*
- *"Fler av de elever som förr inte var så aktiva har börjat röra sig mer och de tycker det är kul att röra på sig. De äldre pojkarna som förr drivit runt och varit stökiga har blivit delaktiga på ett mer positivt sätt."*
- *"Vi upplever att aktiviteterna lockar framförallt tjejer och elever som inte har svenska som modersmål."*
- *"Elever som i vanliga fall kan vara ovilliga att delta på idrottslektionerna, medverkar på pulsen."*

Feedback och medskick till andra skolor

Skolorna är i stor utsträckning mycket nöjda med stödet de fått från distrikten. De nämner bland annat att det varit bra kommunikation och tillgänglighet och att de är nöjda med utbildning, stöttning, inspiration, tips och idéer som de fått längs vägen.

De utmaningar i arbetet som nämns handlar till exempel om att hitta tid till arbetet och att få personal engagerad då det tar tid och kraft från annat arbete på skolan. I den mån skolorna hade önskat sig något mer av stödet från distriktet så handlar det bland annat om mer ekonomiskt stöd för att kunna köpa material, mer regelbundna besök, utbildning för fler personal på skolorna (inte bara några nyckelpersoner) och mer hjälp med att skapa samverkan med idrottsföreningar i närområdet.

Här följer några exempel på medskick som skolorna vill ge till andra skolor som har planer på att göra en liknande satsning:

- *”Börja i liten skala och hitta kontinuitet snarare än att dra igång i för höga växlar direkt – då är risken att man inte mäktar med. Långsiktighet!”*
- *”Involvera många/alla i personalen, inte bara en liten grupp/enstaka personer som ska ’driva’. Se till att få med alla pedagoger och ledning i tänket från start.”*
- *”Viktigt att rektor är införstådd med uppdraget och skjuter till tid.”*
- *”Våga testa – det ger många positiva effekter till skolan. Studiero, gemenskap, välmående och aktiva elever, färre konflikter m.m.”*

4. Diskussion

I detta avsnitt ger vi en sammanfattning av innehållet i denna rapport, varvat med kommentarer och resonemang om hur resultaten kan tolkas och vilka slutsatser som kan dras av det.

Ett omfattande arbete

Sammantaget kan vi konstatera att det genomfördes ett omfattande arbete inom satsningen under 2018–2020. Satsningen nådde på olika sätt ut till 900 skolor under den här perioden, vilket motsvarar ungefär 20 procent av landets alla skolor (exklusive rena högstadieskolor). Genom dessa skolor nådde arbetet ut till två tredjedelar av landets kommuner (190 av 290). 37 000 personer utbildades och 6 500 deltog i nätverksträffar. Utvärderingen visar också att vi på aggregerad nivå lyckats med föresatsen att i första hand nå ut till områden och skolor där behovet av insatserna kan antas vara större. Detta är också viktigt ur ett jämlikhetsperspektiv, särskilt då det finns andra idrottsliga stöd som uppvisar en snedvriden fördelning.¹⁷

Samtidigt finns betydande variationer mellan distrikten och därmed i olika delar av landet, både vad gäller antal skolor som medverkat och till viss del hur insatserna sett ut. Detta är i sin tur kopplat till att regionala och lokala förutsättningarna kan variera. RF är beroende av att kommunen och/eller den enskilda skolan är intresserad av att samverka. På vissa håll har även regionen spelat en roll.¹⁸ Till viss del är det förstås upp till RF och distrikten att övertyga skolorna att medverka genom att visa på nyttan med satsningen och mervärdet i stödet från distriktet. Förhoppningen är att den återkoppling från medverkande skolor som redovisas i denna rapport ska bidra i detta

¹⁷ Det statliga lokala aktivitetsstödet (LOK-stödet) tenderar att vara högre i socioekonomiskt välmående kommuner, se t ex Centrum för idrottsforskning (2019). *Idrotten och (o)jämligheten – i medlemmarnas eller samhällets intresse?*

¹⁸ Exempelvis har Region Dalarna från och med 2021 gått in och växlat upp RF-SISU Dalarnas medel från RF för att kunna implementera satsningen i alla skolor i länet kommande år.

avseende. Andra geografiska faktorer som kan variera är till exempel om skolorna ligger i en stad eller på landsbygden samt hur svagt eller starkt föreningsidrotten är etablerad i närområdet.

Under en betydande del av perioden 2018–2020 har vi haft en pågående pandemi i landet. Detta har ökat intresset och kunskapen gällande behovet av rörelse, men samtidigt försvårat delar av arbetet med satsningen. I synnerhet gäller detta samverkan med föreningslivet, som många gånger har fått sätta sin verksamhet på paus och fokusera på överlevnad snarare än utveckling.

Viktigt att skapa långsiktighet

Med utgångspunkt i lärdomar från tidigare satsningar på samverkan mellan föreningsidrotten och skolan har denna satsning formats med två grundläggande ambitioner för ögonen; att skapa långsiktiga effekter samt att även nå de minst fysiskt aktiva barnen.

Utgångspunkten att medverkande skolor inleder arbetet med att göra en handlingsplan har i de flesta fall lyckats, och vi är övertygade om att en framgångsfaktor är att förmå skolorna att föra in mål gällande rörelse och idrott i det systematiska kvalitetsarbetet (om de inte redan har det). Därför ser vi det som mycket positivt att en majoritet av skolorna som svarat på utvärderingsenkäten uppgav att de i samband med satsningen har tagit fram, eller är i färd med att ta fram, mål eller riktlinjer om daglig fysisk aktivitet. Skolans egen utvärdering av arbetet är också viktig för att ta reda på vilka insatser som är värda att fortsätta med och vissa gånger kan tålamod behövas för att effekter ska uppstå och bli synliga. Utvärderingen kan i sin tur bli underlag för långsiktiga organisatoriska och ekonomiska beslut som ibland är nödvändiga. Det är också ett gott tecken att de flesta skolor uppgav i enkäten att de gjort (eller planerar att göra) flera av de insatser som initierats under satsningen till permanenta inslag i skolans arbete.

Verksamheten ska både i skola och i mötet med förening vara inriktad på att även nå de minst fysiskt aktiva barnen. Vi vet att detta är den svåraste gruppen att nå, och tror att utbildning i rörelseförståelse är en nyckel för att skapa förståelse för och kunskap om vad som är avgörande för att få med de minst aktiva. Dessa barn behöver förutom en trygg och inspirerande miljö också få positiva erfarenheter av rörelse så att deras självförtroende stärks och motivation ökar. Huruvida vi lyckas nå de minst aktiva eller inte är samtidigt svårt att ta reda på. I utvärderingsenkäten ställs frågan om skolorna upplever att de minst fysiskt aktiva eleverna på skolan har gynnats av insatserna och blivit mer aktiva, och de allra flesta svarade ”Ja, i viss utsträckning” eller ”Ja, i stor utsträckning”. Vi tolkar detta som ett positivt resultat, även om det säkert många gånger är svårt för skolorna att veta något om detta med säkerhet.

Samverkan mellan skolor och föreningar kan utvecklas

När det kommer till samverkan mellan skolorna och lokala idrottsföreningar så finns det mer att göra. Detta är också ett område som fått ett ökat fokus i satsningen från 2021 och framåt. Förutsättningarna finns där, då det ofta finns ett ömsesidigt intresse från skolor och föreningar om samverkan. Coronapandemin har dock skapat nya utmaningar och riktat särskilt föreningarnas fokus åt ett annat håll. Det finns även uppenbara utmaningar i att skolverksamheten sker dagtid och de flesta föreningar drivs av ideella krafter och därför har sin verksamhet främst på kvällar och helger. Det är dock viktigt att påpeka att samverkan mellan skola och förening kan gå till på andra sätt än att föreningen kommer till skolan och "visar upp" sin idrott för eleverna. På vissa håll har föreningsaktiviteter förlagts i närheten av skolan (ibland i skolans lokaler) och i anslutning till skoldagens slut. Ett annat tillvägagångssätt är att starta en skolidrottsförening där eleverna kan vara drivande och bestämma innehållet. Mycket kan även åstadkommas genom en enkel samverkan mellan skola och idrottsförening som går ut på att informera elever och vårdnadshavare om det utbud och den verksamhet som föreningen har att erbjuda barnen.

Parallellt med arbetet för samverkan mellan skola och förening kan det ibland även vara nödvändigt med en utveckling av den ordinarie föreningsverksamheten, för att föreningen ska vilja och kunna ta emot nya barn i allmänhet, och barn som kanske inte varit så aktiva tidigare i synnerhet. I detta arbete finns för vissa föreningar också strukturella utmaningar såsom brist på anläggningar och ledare, vilket kan leda till långa köer. Dessa utmaningar kan inte lösas inom ramen för Rörelsesatsning i skolan, men är frågor som RF och idrottsrörelsen arbetar med i andra former. Dessutom behöver politiska beslutsfattare i högre utsträckning prioritera folkhälsofrågorna.

Satsningen kan ge samhällsnytta

Brist på tid att planera och arbeta med frågan nämns återkommande som en utmaning av skolorna. I hård konkurrens med annat som ska göras i skolan ser vi att det är viktigt att rektorer och skolhuvudmän ger frågan prioritet. Läroplanen (Lgr 11) anger också att det ingår i skolans uppdrag att "sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen". RF:s uppfattning är att läroplanen skulle behöva vara ännu tydligare på detta område, samt att skolorna behöver mer stöd och verktyg för att ännu bättre kunna bidra till ökad fysisk aktivitet.

Genom satsningen kan RF-SISU distrikten ge skolor stöd och vägledning i detta arbete och bidra till insatser som vi i ljuset av resultatet av utvärderingsenkäten nu vet kan ge

goda effekter på både kort och lång sikt.¹⁹ Vi ser det som avgörande att skolan fortsatt äger frågan, att arbetet anpassas utifrån respektive skolas förutsättningar, att all personal involveras och att även elever och vårdnadshavare görs delaktiga. Där skoldagen tar slut kan sedan föreningsidrotten ta vid och erbjuda barn och ungdomar utvecklande former för idrott och rörelseglädje, och bidra till att fler barn når Folkhälsomyndighetens rekommendation om fysisk aktivitet.²⁰ För att detta ska bli verklighet behöver dock utvecklingen fortsätta både inom skolan, föreningarna och i samverkan dem emellan.

Referenser

Centrum för idrottsforskning (2017). *Statens stöd till idrotten – uppföljning 2016*. Stockholm: Centrum för idrottsforskning.

Centrum för idrottsforskning (2019). *Idrotten och (o)jämligheten – i medlemmarnas eller samhällets intresse?* Stockholm: Centrum för idrottsforskning.

Engström, L-M. (2008). *Forskning om Handslagets genomförande och resultat – En utvärderande sammanställning*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.

Ericsson, I. (2007). *Hur ser utbildningsbehovet ut bland idrottsledare i skolan?* FoU-rapport 2007:4. Stockholm: Riksidrottsförbundet.

Fagrell, B. & Gustavsson, T. (2007). *Idrottsrörelsens samverkan med skolan inom ramen för Handslaget*. FoU-rapport 2007:4. Stockholm: Riksidrottsförbundet.

Nyberg, G. (2017). ”Få unga rör sig tillräckligt”. I *De aktiva och De inaktiva – Om ungas rörelse i skola och på fritid*. Centrum för idrottsforskning 2017:2.

Peterson, T. (2007). *När fälten korsas. Om Handslagsprojekt på skoltid*. FoU-rapport 2007:18. Stockholm: Riksidrottsförbundet.

Ramböll (2012). *Idrottslyftets externa utvärdering – Skolsamverkan och tillgänglighet*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.

SOU 2008:59. Idrottsstödsutredningen. *Föreningsfostran och tävlingsfostran: En utvärdering av statens stöd till idrotten*, Betänkande. Stockholm: Kulturdepartementet.

¹⁹ Alla skolor kan dock inte erbjudas medverkande. Att skolorna kan välja att tacka ja eller nej till erbjudandet att medverka i satsningen kan tänkas orsaka viss ”snedrekrytering” av skolor, på så vis att skolor som väljer att medverka kan antas ha större motivation till och/eller resurser för att arbeta med frågorna.

²⁰ Enligt rekommendationerna från Folkhälsomyndigheten ska barn och unga vara fysiskt aktiva minst en timme om dagen. En svensk studie visade att bara 50 % av pojkarna och 29 % av flickorna i årskurs 5 nådde upp till denna rekommendation, se Nyberg, G. (2017). ”Få unga rör sig tillräckligt”.

Bilaga 1. Mer om utvärderingsenkäten

1. Om enkäten

Bakgrund och syfte

Som en del av utvärderingen av Rörelsesatsning i skolan har RF tagit fram en utvärderingsenkät som besvaras av skolor som medverkat i satsningen. Syftet med enkäten är att skapa en övergripande bild av hur arbetet har fortlöpt på skolorna; vilka insatser som genomförts, hur samverkan med RF-SISU distrikten fungerat och vilka eventuella effekter insatserna gett. Resultatet av enkäten används i huvudsak i lärande syfte och för att utveckla satsningen. Dessutom bidrar enkätsvaren till förståelsen för hur satsningen tas emot av medverkande skolor och ger en indikation på i vilken utsträckning satsningen uppnår sitt syfte.

Metod och svarsfrekvens

Första versionen av enkäten togs fram 2019, därefter har vissa ändringar i enkäten gjorts i omgångar. Enkäten har bestått av sex delar med totalt mellan 26 och 37 frågor. En del av frågorna har fasta svarsalternativ, andra är öppna frågor (varje frågas lydelse och frågetyp redovisas i avsnitt 2). Enkäten har skickats ut till skolor i omgångar, i takt med att arbetet på respektive skola kommit långt nog för att tillbakablick och utvärdering ska vara möjlig. RF-SISU distrikten har signalerat till RF vilka skolor som varit aktuella för enkäten inför varje utskicksomgång. Instruktionen har varit att distriktets insatser på skolan ska vara avslutade eller på väg att avslutas. Därefter har utskicket gjorts från RF till skolornas rektorer per e-post. Instruktionen i utskicket är att några frågor besvaras bäst av rektor, men att den eller de bland skolans personal som ansvarat för planering och genomförande av satsningen på skolan behövs för att besvara de flesta av frågorna. Enkäten är en webbenkät.

Totalt har enkäten skickats till 373 skolor varav 262 svarat, vilket ger en svarsfrekvens på 70 procent. I några fall har ett samlat svar inkommit från flera skolor med samma rektor, varför det totala antalet enkätsvar är 256. Utskick och besvarande av enkäten har gjorts i omgångar mellan november 2019 och juni 2021.

Bearbetning och presentation

RF har stått för merparten av bearbetningen av enkätsvaren. Undantaget är att RF under 2021 uppdrog till ett externt analysföretag²¹ att göra en genomläsning av och sammanställa svaren för de ”öppna” frågorna i enkäten (de som inte besvaras med fasta svarsalternativ). Redovisningen i avsnitt 2 nedan gällande svaren på alla öppna frågor bygger alltså på det externa analysföretagets sammanställning.

Nedan redovisas en sammanställning av hur skolorna svarat på varje fråga. Redovisningen är indelade i sex delar, vilket följer indelningen av frågorna i enkäten. Eftersom vissa ändringar har gjorts i enkäten under perioden är det viss skillnad mellan hur många skolor som olika frågor har ställts till. Av denna anledning redovisas för varje fråga hur många av de 256 enkätsvaren som frågan ställdes i, samt i hur många fall de besvarades.

2. Resultat

Del 1. Bakgrund till satsningen

Motiv till att delta i satsningen

Frågan ”**Varför valde ni att delta i satsningen? (Beskriv kortfattat var som motiverade er att delta i satsningen)**” ställdes till 225 skolor som en öppen fråga. 220 skolor (98 %) svarade.

På denna fråga har flera av svaren varit en kombination av många olika anledningar. Det mest frekvent nämnda svaret (31 %) är att barn behöver bli mer aktiva – att skolan har många stillasittande elever och att det behövs en ökad rörelse under skoldagen. Knappt en fjärdedel (24 %) svarar att forskning/undersökningar visar på vikten av rörelse för hälsa och välmående, och att rörelse har positiva effekter kopplat till inläring vilket leder till bättre resultat i skolan. 22 procent svarar att hälsa och rörelse är ett prioriterat område som skolan redan arbetar med, och att satsningen är ett bra komplement till deras pågående arbete. 19 procent nämner bristfällig rastverksamhet – man vill ha mer fysisk aktivitet samt undvika oro och konflikter på rasterna. Andra teman som nämns i svaren framgår av tabell 1 nedan.

²¹ Upplevelseinstitutet i Sverige AB.

Tabell 1. Andel skolor vars svar på frågan ”Varför valde ni att delta i satsningen?” innehöll olika teman*.

Tema	Andel skolor
Ökad aktivitet och rörelse bland barn, många stillasittande	31 %
Vikten av rörelse för hälsa/välmående/inlärningsförmåga	24 %
Komplement till redan pågående arbete	22 %
Bristfällig rastverksamhet	19 %
Behov av kompetensutveckling inom området / få tips och idéer	14 %
Kommunövergripande satsning	9 %
Motivera rörelseglädje / få elever att <i>vilja</i> röra på sig	8 %
Fick tips/erbjudande om att vara med	5 %
Inspiration från föreläsning eller liknande	4 %
Skapa och öka trivsel, trygghet och studiero	4 %

*Teman baserade på bearbetning av de öppna svaren.

Frågan ”**Hur sannolikt är det att skolan skulle ha genomfört en liknande satsning utan inspiration/stöd från RF-SISU distriktet?**” ställdes till 225 skolor varav 222 (99 %) svarade. Som svar på frågan angavs en siffra på en skala mellan 0–10 där 0 = mycket osannolikt och 10 = mycket sannolikt.

Det vanligast svarsalternativet som valdes var 5, det vill säga mitt i spannet. Genomsnittet för svaren var 5,5. Det var klart fler som angav en hög siffra (55 skolor svarade 8, 9 eller 10) än en låg (29 svarade 0, 1 eller 2). Totalt var det 73 skolor (33 %) som bedömde det som mer osannolikt än sannolikt (svarsalternativ 0–4) att de skulle genomfört en liknande satsning utan inspiration/stöd från RF-SISU distriktet, medan 103 (46 %) bedömde det som mer sannolikt än osannolikt (svarsalternativ 6–10).

Arbetsgrupp på skolan

Frågan ”**Vilken/vilka av följande kategorier har deltagit i arbetsgruppen som ansvarat för planering och genomförande av satsningen på skolan?**” ställdes till 256 skolor och samtliga svarade.

Som svar angavs en eller flera fördefinierade kategorier. Den vanligaste kategorin var ”Fritidspersonal” (81 %) följt av ”Idrottslärare” (60 %) och ”Rektor” (48 %). Av tabell 2 framgår hur stor andel av skolorna som angav respektive svarskategori.

Tabell 2. Andel skolor som angav olika kategorier som svar på frågan ”Vilken/vilka av följande kategorier har deltagit i arbetsgruppen som ansvarat för planering och genomförande av satsningen på skolan?”

Kategori	Andel skolor
Fritidspersonal	81 %
Idrottslärare	60 %
Rektor	48 %
Annan lärare	45 %
Biträdande rektor	29 %
Personal inom elevhälsan	20 %
Annan skolpersonal	18 %
Elev	17 %
Vårdnadshavare	2 %

Elevernas delaktighet

Frågan ”**I vilken utsträckning har eleverna varit delaktiga i planeringen och genomförandet av satsningen?**” ställdes till 256 skolor varav 255 (99,6 %) svarade.

Tabell 3 visar att de flesta skolorna (75 %) svarade att eleverna gjorts delaktiga ”i viss utsträckning”, medan 15 procent svarade ”inte alls”.

Tabell 3. Fördelning av svar på frågan ”I vilken utsträckning har eleverna varit delaktiga i planeringen och genomförandet av satsningen?”

Svarsalternativ	Andel svar
I stor utsträckning	10 %
I viss utsträckning	75 %
Inte alls	15 %

Som en följdfråga ställdes den öppna frågan ”**Kommentera gärna svaret ovan – om inte alls, varför inte? Om eleverna gjorts delaktiga, hur?**” till de skolorna som svarat på föregående fråga. 170 av 255 skolor (67 %) svarade.

Bland de skolor som svarat ”i stor utsträckning” eller ”i viss utsträckning” har eleverna fått komma med idéer, förslag och önskemål, vilket skett genom bland annat elevråd, skolidrottsförening och planering med hjälp av ansvariga lärare. Man har därefter tillsammans försökt att genomföra det eleverna vill i största möjliga utsträckning. I vissa skolor har elever även fått hålla i aktiviteter/styrt leken.

Vanligast bland svaren från de skolor som svarade ”inte alls” på föregående fråga är att skolan är i uppstarten/tidigt i processen och att eleverna inte involverats i planeringen ännu/den här gången, men att det är meningen på sikt. Några svarar att det inte funnits tid eller inte mäktats med på grund av olika faktorer.

Del 2. Systematiskt kvalitetsarbete

Mål eller riktlinjer om daglig fysisk aktivitet

Frågan ”**Har skolan tagit fram mål eller riktlinjer om daglig fysisk aktivitet, utöver ämnet idrott och hälsa?**” ställdes till 256 skolor varav 253 (99 %) svarade.

Tabell 4 visar att 64 procent av skolorna har mål eller riktlinjer om daglig fysisk aktivitet, och att närmare 2/3 av dessa tagit fram dessa i samband med satsningen. Ytterligare 19 procent har påbörjat ett sådant arbete.

Tabell 4. Fördelning av svar på frågan ”Har skolan tagit fram mål eller riktlinjer om daglig fysisk aktivitet, utöver ämnet idrott och hälsa?”

Svarsalternativ	Andel svar
Ja, sedan tidigare (innan satsningen)	23 %
Ja, i samband med satsningen	41 %
Nej, men har påbörjat	19 %
Nej	17 %

Utveckling av systematiskt kvalitetsarbete

Frågan ”**I vilken utsträckning har satsningen bidragit till att utveckla skolans systematiska kvalitetsarbete vad gäller elevers rörelse (fysisk aktivitet) under skoldagen?**” ställdes till 256 skolor varav 252 (98 %) svarade.

Tabell 5 visar att en stor majoritet av skolorna svarade att satsningen i viss eller stor utsträckning bidragit till att utveckla skolans systematiska kvalitetsarbete vad gäller elevernas rörelse under skoldagen.

Tabell 5. Fördelning av svar på frågan ”I vilken utsträckning har satsningen bidragit till att utveckla skolans systematiska kvalitetsarbete vad gäller elevers rörelse (fysisk aktivitet) under skoldagen?”

Svarsalternativ	Andel svar
I stor utsträckning	23 %
I viss utsträckning	68 %
Inte alls	9 %

Koppling till annat utvecklingsarbete

Frågan ”**Har satsningen integrerats med annat utvecklingsarbete inom något av följande områden?**” ställdes till 256 skolor varav samtliga svarade.²² Endast ett svarsalternativ kunde väljas (se tabell 6).

Tabell 6 visar att de flesta integrerat satsningen med annat utvecklingsarbete; vanligast inom ”trygghet och studiero” följt av ”värdegrundsarbete” och ”elevhälsa”.

Svarsalternativet ”Ja, annat” gick att förtydliga i fritext. De flesta har där angett att de integrerat satsningen med utvecklingsarbete inom *flera* av de områden som fanns att välja mellan i svarsalternativen.

Tabell 6. Fördelning av svar på frågan ”Har satsningen integrerats med annat utvecklingsarbete inom något av följande områden?”

Svarsalternativ	Andel svar
Ja, digitalisering	1 %
Ja, elevhälsa	15 %
Ja, trygghet och studiero	40 %
Ja, värdegrundsarbete	20 %
Ja, annat	7 %
Nej	17 %

Del 3. Genomförandet av satsningen

Insatser som genomförts

Frågan ”**Inom vilka av följande områden har insatser genomförts i samband med satsningen?**” ställdes till 256 skolor varav 255 (99,6 %) svarade. Ett eller flera svarsalternativ kunde väljas (se tabell 7).

Svaren visar att nästan alla skolor arbetat med olika rörelseaktiviteter för eleverna under skoldagen, till exempel organiserade rastaktiviteter. Många har även arbetat med rörelsepauser i undervisningen respektive utbildning för personal (tabell 7).

²² Direkt eller indirekt då instruktionen var att ”lämna frågan tom om inte”. De som inte svarade räknas alltså som ”Nej”.

Tabell 7. Fördelning av svar på frågan ”Inom vilka av följande områden har insatser genomförts i samband med satsningen?”

Svarsalternativ	Andel svar
Rörelseaktiviteter under skoldagen (t ex organiserade rastaktiviteter, friluftsdagar)	94 %
Rörelsepauser i undervisningen	84 %
Utbildning för personal	82 %
Rörelseaktiviteter efter skoltid (t ex på fritids)	62 %
Den fysiska inne- och/eller utemiljön	37 %
Andra rörelsefrämjande inslag i pedagogiken (t ex utomhusundervisning)	36 %
Samverkan med idrottsförening	24 %
Utbildning för elever	23 %
Utbildning för vårdnadshavare	13 %
Skolidrottsförening	11 %
Elevernas transporter till och från skolan	8 %
Annat	5 %

Eventuell inriktning av målgrupp

Frågan ”**Har någon/några insatser utformats i avsikt att särskilt riktas till/prioritera särskilda grupper bland eleverna (såsom t ex flickor/pojkar, yngre/äldre eller elever med funktionsnedsättning)?**” ställdes till 256 skolor varav 253 (99 %) svarade.

86 procent av skolorna angav svarsalternativet ”Nej, alla insatser har varit riktade till alla elever i de klasser/årskurser som omfattats”. 14 procent svarade ”Ja”.

Till de skolor som svarade ”Ja” ställdes den öppna följdfrågan ”**Om ja, beskriv kortfattat vilken/vilka grupper som prioriterats, varför och hur detta gått till.**” Av 36 skolor svarade 35 (97 %) på frågan.

Drygt en fjärdedel av skolorna uppgav att de särskilt har prioriterat de äldre eleverna. Ungefär var femte skola uppgav att de prioriterat elever med funktionsnedsättning respektive flickor. Elever som är mycket stillasittande samt elever med övervikt nämns också i svaren.

Samarbete med lokala idrottsföreningar

Den öppna frågan ”**Har skolan haft samarbeten med enskilda idrottsföreningar (inte nödvändigtvis inom ramen för denna satsning)?**”

Om ja, vilka faktorer ser ni som avgörande för att ett sådant samarbete ska bli framgångsrikt? Om nej, hur ser ni på den möjligheten och vad det skulle kunna bidra till, och vad tror ni skulle behövas för att få det till stånd?"

ställdes till 225 skolor varav 177 (79 %) svarade.

Av skolorna som svarade uppger majoriteten att de haft någon form av samarbete med föreningslivet. En av de viktigaste faktorerna är att det finns ett stort engagemang och intresse hos föreningarna att komma ut till skolorna på skoltid/fritidstid för att "visa upp" sin förening. Problemet enligt flera är brist på föreningsrepresentanter – många ledare/tränare är ideella som har andra arbeten dagtid. Några nämner också att det är svårt att få in frivilliga föreningar utan att kunna erbjuda någon kompensation, medan någon skriver att samarbetet måste ske åt båda håll – båda sidor vinner på det. Det är även viktigt att kunna presentera olika former av föreningsliv (idrotter) för nå ut till så många elever som möjligt. Drygt en tredjedel av skolorna svarar att de inte har haft några samarbeten med enskilda idrottsföreningar.

Nätverkande med andra skolor

Frågan **"Har ni deltagit i någon form av nätverk med andra skolor (och/eller andra aktörer) som RF-SISU distriktet samordnat?"** ställdes till 225 skolor varav 216 (96 %) svarade. Ett eller flera av tre svarsalternativ kunde anges.

51 procent svarade "Ja, genom fysisk nätverksträff", 30 procent svarade "Ja, genom nätverk på sociala medier" och 37 procent svarade "Nej".

Till de skolor som svarade "Ja" ställdes den öppna följdfrågan **"Om ja, har detta bidragit i arbetet? I så fall på vilket sätt?"** Av 139 skolor svarade 105 (76 %) på frågan.

De allra flesta anser att detta har bidragit i arbetet. Skolorna beskriver att nätverken bland annat gett dem erfarenhetsutbyte, tips och idéer, inspiration, kollegialt utbyte och kontakter.

Vad som fungerat bra

Den öppna frågan **"Vad har fungerat bra i genomförandet av insatserna?"** ställdes till 225 skolor varav 178 (79 %) svarade.

Här nämns flera saker som väldigt lyckade, bland annat att det varit bra planerat och genomfört. Delaktigheten har varit hög och engagemanget stort. Många ser en ökad aktivitet/rörelse på rasterna och det har uppstått färre konflikter. Även rörelsepauser i klassrummen har blivit vanligare. Eleverna har blivit mer aktiva och uppskattar aktiviteterna som genomförts, och man ser ett ökat intresse för rörelse hos både elever

och personal. Flera beskriver samarbetet med olika idrottsföreningar och dialogen med RF/SISU som mycket bra, samt har de fått stöd vid inköp/beställning av material. Många verkar se detta som en lyckad och långsiktig satsning.

Vad som fungerat mindre bra

Den öppna frågan **”Vad har fungerat mindre bra i genomförandet av insatserna?”** ställdes till 225 skolor varav 149 (66 %) svarade.

Här svarar många att de upplever ett svagt intresse och svårigheter att få personalen på skolan engagerade. Generellt är de äldre eleverna lite svårare att aktivera, och det är även svårare att få lärarna för de högre årskurserna att vara aktiva i satsningen. De har också haft en del problem att hitta ersättare när ansvarig personal varit sjuka/upptagna. Tidsbrist/för lite planeringstid nämns frekvent i svaren. Satsningen konkurrerar med mycket annat som ska göras och hinnas med på skolan. Även Coronapandemin har varit ett problem som har satt stopp för vissa aktiviteter/satsningar.

Upplevd framgång

Frågan **”Hur framgångsrik anser ni att satsningen överlag har varit (hittills om pågående)?”** ställdes till 225 skolor varav 220 (98 %) svarade. Som svar på frågan angavs en siffra på en skala mellan 0–10 där 0 = ej framgångsrik och 10 = mycket framgångsrik.

Det vanligast svarsalternativet som valdes var 8. Genomsnittet för svaren var 7,2. 18 skolor (8 %) svarade 2, 3 eller 4. Ingen skola svarade 0 eller 1.

Skolans egna uppföljning/utvärdering

Frågan **”Har skolan gjort någon uppföljning/utvärdering av satsningen eller enskilda insatser inom ramen för satsningen?”** ställdes till 225 skolor varav 219 (97 %) svarade.

51 procent av skolorna svarade ”Ja” och 49 procent svarade ”Nej”.

Till de skolor som svarade ”Ja” ställdes den öppna följdfrågan **”Om ja, beskriv gärna kortfattat vad som gjordes och vad uppföljningen/utvärderingen visade.”**

Av 112 skolor svarade 109 (97 %) på frågan.

Ungefär hälften svarar att de gjort uppföljning i form av enkäter/utvärdering med eleverna (hur de upplever bland annat sina raster och de aktiviteter som erbjuds). Många har även utvärderat genom diskussion och enkät till personal. Några genomför uppföljning kontinuerligt och korrigerar under resans gång. Cirka 15 procent av

skolorna svarar att de inte hunnit göra utvärderingen ännu men att det finns en plan för detta och att det kommer göras inom kort. Utvärderingarna har mestadels visat positiva effekter, såsom att det blivit roligare och tryggare på rasterna och att fler elever har blivit aktiva. De har i flera fall också visat på att utmaningarna med att engagera äldre elever i fysiska aktiviteter varit större.

Del 4. Upplevda effekter av satsningen

Upplevda effekter

Frågan ”**I vilken utsträckning upplever ni att insatserna inom ramen för satsningen lett till följande effekter?**” ställdes till 256 skolor varav 248–252 svarade (97–98 %) på de olika delfrågorna. I frågan fick skolorna ta ställning till nio olika effekter, och uppge om de upplevde att satsningen lett till respektive effekt. Svarsalternativen var ”i stor utsträckning”, ”i viss utsträckning”, ”inte alls” och ”vet ej”.

Av tabell 8 framgår att minst 59 procent av skolorna svarat att de i viss eller stor utsträckning upplever samtliga nio effekter. Högst är andelen för ”fler barn i rörelse på rasterna” (97 %) och lägst för ”förbättrad kognitionsförmåga hos elever”. Det sistnämnda är också det svarsalternativ som skolorna har haft svårast att bedöma (38 % svarade ”vet ej”). Den effekt som flest upplever i *stor* utsträckning är ”ökad trivsel bland eleverna” (43 %).

Tabell 8. Fördelning av svar på frågan ”Inom vilka av följande områden har insatser genomförts i samband med satsningen?”

Upplevd effekt	Andel som angav respektive svarsalternativ			
	I stor utsträckning	I viss utsträckning	Inte alls	Vet ej
Fler barn i rörelse på rasterna	35 %	62 %	0 %	2 %
Piggare elever	26 %	55 %	1 %	18 %
Ökad trivsel bland elever	43 %	46 %	2 %	9 %
Färre konflikter mellan elever	37 %	47 %	6 %	10 %
Förbättrad koncentrationsförmåga hos elever	21 %	51 %	2 %	27 %
Förbättrad kognitionsförmåga hos elever	12 %	47 %	3 %	38 %
Lugnare klassrumsmiljö	23 %	58 %	3 %	16 %
Ökad trivsel bland personal	22 %	46 %	10 %	22 %
Ökad samsyn bland skolans personal i frågor om elevers rörelse under skoldagen	43 %	46 %	4 %	7 %

Som en följdfråga ställdes den öppna frågan ”**Utveckla gärna era svar ovan. Upplever ni till exempel att det är särskilda grupper som effekterna gäller för (såsom t ex flickor/pojkar, yngre/äldre eller elever med funktionsnedsättning)?**” till 225 skolor varav 103 (46 %) svarade.

De flesta (34 %) svarar att de inte ser någon skillnad mellan olika grupper utan att effekterna generellt gäller alla elever. En del (15 %) svarar också att det ännu är svårt att säga eftersom de inte hunnit göra uppföljning/utvärdering ännu. Bland de som nämner någon grupp är det vanligaste svaret (16 %) elever med funktionsnedsättning eller särskilda behov. Flera nämner också att de elever som normalt sett inte rör på sig har blivit mer aktiva (10 %). Pojkar beskrivs av vissa som lugnare än tidigare, de har kommit mer till ro, taggat ner sin iver att alltid behöva vinna, och de har slutat dominera fotbollsplanen.

I en senare version av enkäten ställdes en liknande men mer specifik fråga jämfört med den ovan. Frågan ”**En målsättning med satsningen har från Riksidrottsförbundets sida varit att bidra till att särskilt de minst fysiskt aktiva eleverna får positiva upplevelser av rörelse och blir mer aktiva. Upplever ni att de minst fysiskt aktiva eleverna på skolan har gynnats av insatserna och blivit mer aktiva?**” ställdes till 166 skolor varav 162 (98 %) svarade. Frågan ställdes med fyra svarsalternativ (se tabell 9).

Tabell 9 visar att de allra flesta skolorna upplever att insatserna i viss eller stor utsträckning gynnat de minst fysiskt aktiva eleverna och att de blivit mer aktiva.

Tabell 9. Fördelning av svar på frågan ”Upplever ni att de minst fysiskt aktiva eleverna på skolan har gynnats av insatserna och blivit mer aktiva?”

Svarsalternativ	Andel svar
Ja, i stor utsträckning	20 %
Ja, i viss utsträckning	68 %
Nej	2 %
Vet ej	9 %

Som ytterligare en följdfråga på frågan om upplevda effekter av satsningen ställdes den öppna frågan ”**Upplever ni någon annan effekt av insatserna? Beskriv vilken/vilka**” till 256 skolor varav 123 (48 %) svarade.

Av svaren framkommer bland annat att lärarna fått mer kunskap genom utbildningar, tips/råd med mera. Flera ser en större medvetenhet från lärare kring vikten av rörelse, och att de blivit mer positiva till att "rastvakta" då konflikterna är färre. Generellt har många upplevt bra respons och delaktighet från elever, och de upplever en större

gemenskap och sammanhållning, även mellan äldre och yngre elever. Eleverna har blivit gladare – många vill numera ut på rasten och röra sig. Två exempel på citat från skolornas svar är: ”Jag tittar ofta ut över skolgården och numera ser jag barn som är i full gång och leker på ett annat sätt än förra året”; samt ”Rasterna har hamnat i fokus och det finns en insikt om att även den ingår i skoldagen som en aktiv lektion, där vi har möjlighet att arbeta med ett syfte och mål”.

Förändring i antalet incidentrapporter

Frågan ”Har det syns någon förändring i antalet incidentrapporter sedan satsningen inleddes?” ställdes till 256 skolor varav 252 (98 %) svarade.

Tabell 10 visar att ungefär en tredjedel av skolorna sett en minskning av antalet incidentrapporter, en tredjedel ingen minskning alls och att en tredjedel inte vet. En procent (3 skolor) har sett en ökning.

Tabell 10. Fördelning av svar på frågan ”Har det syns någon förändring i antalet incidentrapporter sedan satsningen inleddes?”

Svarsalternativ	Andel svar
Ja, de har blivit färre	33 %
Nej	32 %
Ja, de har blivit fler	1 %
Vet ej	34 %

Till de skolor som svarade att de hade sett en förändring i antalet incidentrapporter ställdes följdfrågan ”Om det har syns en förändring, bedömer ni att denna är kopplad till satsningen?” Samtliga 87 skolor svarade.

Tabell 11 visar att de allra flesta bedömer att förändringen i viss eller stor utsträckning är kopplad till satsningen. Fem procent (däribland de tre skolor som hade sett en ökning av antalet incidentrapporter) svarade ”Nej”.

Tabell 11. Fördelning av svar på frågan ”Om det har syns en förändring [i antalet incidentrapporter], bedömer ni att denna är kopplad till satsningen?”

Svarsalternativ	Andel svar
Ja, i stor utsträckning	22 %
Ja, i viss utsträckning	69 %
Nej	5 %
Vet ej	5 %

Personalens upplevelse av satsningen

Frågan ”**Hur positiv eller negativ är den allmänna upplevelsen av satsningen bland skolans personal?**” ställdes till 225 skolor varav 220 (98 %) svarade. Som svar på frågan angavs en siffra på en skala mellan 0–10 där 0 = mycket negativ och 10 = mycket positiv.

Det vanligast svarsalternativet som valdes var 8. Genomsnittet för svaren var 7,6. Sex skolor (3 %) svarade 2, 3 eller 4. Ingen skola svarade 0 eller 1.

Som en följdfråga ställdes den öppna frågan ”**Motivera gärna svaret ovan. På vilket sätt upplever personalen satsningen negativt eller positivt?**” till 220 skolor varav 147 (67 %) svarade.

Ungefär tre av fyra svarar att lärarna är positiva och tror på satsningen – de flesta ser nyttan av rörelse och positiva effekter av det, och de tycker om att arbeta mot ett gemensamt mål/med gemensamma riktlinjer. Trots detta upplevs det dock på flera håll som svårt att få personal engagerad då det tar tid och kraft från annat arbete på skolan – ungefär 25 procent av skolorna lyfter detta i sina svar.

Elevernas upplevelse av satsningen

Frågan ”**Hur positiv eller negativ är den allmänna upplevelsen av satsningen bland eleverna?**” ställdes till 225 skolor varav 215 (96 %) svarade. Som svar på frågan angavs en siffra på en skala mellan 0–10 där 0 = mycket negativ och 10 = mycket positiv.

Det vanligast svarsalternativet som valdes var 8. Genomsnittet för svaren var 7,8. Två skolor (1 %) svarade 4. Ingen skola svarade 0, 1, 2 eller 3.

Som en följdfråga ställdes den öppna frågan ”**Motivera gärna svaret ovan. På vilket sätt upplever eleverna satsningen negativt eller positivt?**” till 215 skolor varav 124 (58 %) svarade.

Här innehåller svaren nästan uteslutande kommentarer om positiva och glada elever som uppskattar mer rörelse, rastaktiviteter, ”brain breaks” och nya kompisar. Ytterst få kommentarer om elever som varit negativa. Det är enstaka fall/elever som varit svåra att få med. Någon har även nämnt att det är fortsatt svårt att få de äldre eleverna aktiva.

Del 5. Om stödet från RF-SISU distriktet

Nöjdhet med stödet från RF-SISU distriktet

Frågan ”**Hur nöjda är ni med det stöd ni har fått av RF-SISU distriktet i satsningen?**” ställdes till 256 skolor varav 252 (99 %) svarade. Som svar på frågan angavs en siffra på en skala mellan 0–10 där 0 = mycket missnöjda och 10 = mycket nöjda.

Det vanligast svarsalternativet som valdes var 10. Genomsnittet för svaren var 8,4. Fem skolor (2 %) svarade 2, 3 eller 4. Ingen skola svarade 0 eller 1.

Som följdfråga ställdes först den öppna frågan ”**Vad har fungerat bra i samarbetet med distriktsidrottsförbundet?**” till 252 skolor varav 215 (85 %) svarade.

De saker som nämns mest frekvent i skolornas svar är:

- Bra kommunikation
- Stöttning och pepp
- Tips och idéer
- Tillgänglighet
- Tydlighet
- Utbildningar och föreläsningar
- Positiva och hjälpsamma
- Snabb återkoppling

Som en följdfråga ställdes den öppna frågan ”**Vad hade kunnat fungera bättre i samarbetet med distriktsidrottsförbundet?**” till 221 skolor varav 120 (54 %) svarade.

Majoriteten (ca 60 %) av skolorna svarar ”vet ej”, ”inget” eller ”allt var bra/vi är nöjda”. Resterande svar handlar till största delen om att de hade velat ha fler träffar, mer/tätare kontakt och att pandemin satt en del käppar i hjulet. Några önskar att satsningen hade gjorts med bättre framförhållning från kommunen och som ensam satsning, och vissa hade velat ha tydligare riktlinjer om vad satsningen innebär och vad som förväntas av skolor som går in i projektet.

Som en sista följdfråga ställdes den öppna frågan ”**Hade skolan önskat något annat typ av stöd från distriktsidrottsförbundet? I så fall vilket?**” till 252 skolor varav 125 (50 %) svarade.

Svaren visar att de flesta verkar ha fått den hjälp och stöd de behöver, men några saker som nämns är:

- Mer material/ekonomiskt stöd för att kunna köpa in material.
- Mer regelbundna besök och "hands-on" på skolan.
- Mer utbildning för personal i helhet ute på skolorna – inte bara några nyckelpersoner, då detta leder till att satsningen blir beroende av att specifika personer är på plats.
- Mer hjälp att nätverka med idrottsföreningar i närområdet.

Utbildning inom "rörelseförståelse"

Den öppna frågan **"Har distriktet utbildat skolpersonal i rörelseförståelse? Om ja, på vilket sätt har den utbildningen påverkat arbetet och aktiviteterna?"** ställdes till 225 skolor varav 167 (74 %) svarade.

En mycket stor del (90 %) av skolorna svarar att de har fått ta del av utbildning, föreläsning eller liknande. Detta har ökat förståelsen och kunskapen om vikten av rörelse. De uppger att de har fått mer inspiration till olika aktiviteter, blivit mer engagerade och även börjat se helheten på ett annat sätt – elevens tid i skolan kopplat till fritid/icke skoltid. På vissa skolor har alla lärare fått utbildning medan på andra endast enstaka personer. Ungefär 10 procent av skolorna svarar "nej" eller "vet ej" på frågan.

Del 6. Framtid och medskick

Om skolans mål med satsningen uppnått

Frågan **"Har ni uppnått era (kortsiktiga) mål med satsningen?"** är en fråga som lagts till enkäten i ett senare skede och har därför enbart ställts till 31 skolor varav samtliga svarade. Frågan ställdes med fyra svarsalternativ (se tabell 12).

Tabell 12 visar att nästan alla skolor helt eller delvis uppnått sina kortsiktiga mål med satsningen.

Tabell 12. Fördelning av svar på frågan "Har ni uppnått era (kortsiktiga) mål med satsningen?"

Svarsalternativ	Andel svar
Ja	45 %
Delvis	48 %
Nej	6 %
Vet ej	0 %

Insatser att fortsätta jobba med

Den öppna frågan **”Vilken eller vilka typer av insatser har gjorts (eller planeras att göras) till permanenta inslag i skolans arbete?”**²³ ställdes till 225 skolor varav 210 (93 %) svarade.

De fem insatser eller aktiviteter som nämnts mest frekvent i skolornas svar är följande:

- Rastaktiviteter (75 %)
- Rörelsepauzer (57 %)
- Samverkan med föreningslivet (16 %)
- Morgonträning (10 %)
- ”Brain breaks” (7 %)

I ett senare skede gjordes ovanstående fråga om i enkäten till en flervälsfråga, som löd **”Inom vilka områden har insatserna gjorts (eller planeras att göras) till permanenta inslag i skolans arbete?”**²⁴ Frågan ställdes till 31 skolor varav samtliga svarade. Svartalternativen framgår av tabell 13.

Svaren visar att många skolor fortsätter, eller planerar att fortsätta, med flera insatser, i synnerhet rörelseaktiviteter och rörelsepauzer i undervisningen. Däremot är det få som arbetar med elevernas skoltransporter (tabell 13).

²³ Hela frågan löd: ”Vilken eller vilka typer av insatser har gjorts (eller planeras att göras) till permanenta inslag i skolans arbete? Till exempel rastaktiviteter, rörelsepauzer, samverkan med lokal idrottsförening, arbeta aktivt med skoltransporter, rörelseteam som ansvarar för arbetet. (Det vi alltså är ute efter är insatser/arbetsätt som skolan testat och valt att fortsätta med – sådant som ’överlevt’ satsningen).”

²⁴ Hela frågan löd: ”Inom vilka områden har insatserna gjorts (eller planeras att göras) till permanenta inslag i skolans arbete? (Det vi alltså är ute efter är insatser/arbetsätt som skolan testat och valt att fortsätta med – sådant som ’överlevt’ satsningen).”

Tabell 13. Fördelning av svar på frågan ”Inom vilka områden har insatserna gjorts (eller planeras att göras) till permanenta inslag i skolans arbete?”

Svarsalternativ	Andel svar
Rörelseaktiviteter under skoldagen (t ex organiserade rastaktiviteter, friluftsdagar)	97 %
Rörelsepauser i undervisningen	74 %
Rörelseaktiviteter efter skoltid (t ex på fritids)	68 %
Rörelseteam (eller liknande) som ansvarar för arbetet för mer rörelse under skoldagen	39 %
Andra rörelsefrämjande inslag i pedagogiken (t ex utomhusundervisning)	39 %
Samverkan med idrottsförening	26 %
Den fysiska inne- och/eller utemiljön	26 %
Skolidrottsförening	23 %
Nätverksträffar med andra skolor/aktörer	19 %
Elevernas transporter till och från skolan	3 %
Annat	3 %
Inget av dessa områden	0 %

Skolans medskick till andra skolor

Den öppna frågan ”**Har ni några särskilda medskick till andra skolor som planerar att göra liknande satsningar för att öka eleverns rörelse under skoldagen, utifrån era lärdomar av satsningen?**” ställdes till 256 skolor varav 157 (61 %) svarade.

De medskick som skolornas gör i sina svar kan sammanfattas i dessa punkter:

- Börja i liten skala och hitta kontinuitet snarare än att dra igång i för höga växlar direkt – då är risken att man inte mår med. Långsiktighet!
- Involvera många/alla i personalen, inte bara en liten grupp/enstaka personer som ska ”driva”. Se till att få med alla pedagoger och ledning i tänket från start.
- Schemalägg! Strukturera och ge tid för att skapa förutsättningar.
- Våga testa – det ger många positiva effekter till skolan. Studiero, gemenskap, välmående och aktiva elever, färre konflikter m.m.

Övriga synpunkter

Den öppna frågan ”**Är det något annat ni vill tillägga om er satsning? Till exempel något som kan vara bra för Riksidrottsförbundet och RF-SISU**”

distriktet att ta med sig i det fortsatta arbetet med 'Rörelsesatsning i skolan'" ställdes till 256 skolor varav 108 (42 %) svarade.

Här följer ett axplock av skolornas svar:

- *"Ett oerhört viktigt arbete som vi hoppas fortsätter!"*
- *"Att det skiljer sig väldigt mycket från skola till skola både vad gäller storlek på skola, personalresurser och även vart det ligger geografiskt."*
- *"En kanonsatsning!"*
- *"Att fortsätta med nätverksträffar, handlingsplaner och föreläsningar."*
- *"Fortsätt!"*
- *"Det är viktigt att ha en kontinuerlig kontakt för då påminns man om vikten av att hålla i detta och vad man kan göra med enkla medel. Det behöver inte vara så märkvärdigt."*
- *"Viktigt att rektor är införstådd med uppdraget och skjuter till tid."*
- *"Fundera på hur flickor kan lockas med i aktiviteter."*
- *"Vi är mycket nöjda!"*